

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: גורדון	שם פרטי: לאה

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה:		בלועזית		שם נעורים: לאה	
שם פרטי לפני לאה המלחמה או בתקופתה:		בלועזית		מין: ז / נ	תאריך לידה: 1925
מקום לידה (ישוב, מחוז): מיצל		בלועזית		ארץ לידה: פולין	
שם פרטי יוסף של האב:		שם פרטי ושם צילה נעורים של האם:			
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):		שם נעורים לאה של האישה:			
מקום מגורים קבוע עירה מיצל לפני המלחמה (ישוב, מחוז):		בלועזית		ארץ המגורים: פולין	
השכלה/תואר אקדמי הייתי בגיל צעיר לפני המלחמה:		מקצוע לפני למדה בחיידר, ביה"ס המלחמה: פולני		חבר בארגון או בתנועה:	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה יער ליד פולין, רוסיה (ישוב, מחוז, ארץ):					
האם היית בגטאות? אילו ומתי? לא הייתה					
האם היית במחנות? אילו ומתי? בזמן המלחמה אני ומשפחתי ברחנו ליער.					
מקום השחרור: הייתי אצל נוצריה ומשם נשלחתי לבית החולים.		תאריך השחרור: 21/07/1926			
האם שהית במחנה לא עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר עיירת מידל ואח"כ ישראל השחרור (ציין מקום)?			
מקומות/מחנות עיירת מידל בדרך לארץ:		שנת העליה: 1945		שם האנייה: (אם עלה בדרך הים)	

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

אני גורדון לאה נולדתי בשנת 1925 בעיירה מידל, זה היה בפולין. להורים שלי קראו: אימא – צילה ואבא- יוסף, הייתי בת יחידה. היו לי עוד חמישה אחים – אני הייתי הבכורה. עיירת מיצל בפולין הייתה עיירה קטנה עם 70 משפחות יהודיות. לסבא שקראו לו שלמה היה בן בקנדה והוא היה שולח קצת כסף. בכסף הזה סבא בנה בית כנסת מול הבית, הילדים היו לומדים עיברית ותורה ממורה שלימד אותנו ההבית הכנסת הזה. כשהיינו בני 7 הלכנו לבית ספר פולני שקראו לו "פשקשכנה" וכך כל יום הולכים לבית ספר, זה היה 3 קלומטר מהבית, כי היה לנו "אלט מיצל ונאי מיצאל". בין אלט מיצל ונאי מיצאל היה נהר גדול, בחורף הוא היה קפוא, לפעמים אבא שלי היה לוקח את כל הילדים לבית ספר. היה לנו בית גדול, הי לנו 3 פרות וסוס, היה לנו בית שמח, אימא צעירה, אבא מבוגר, אבא היה אינטילגנטי, הוא ידע להתפלל יפה והיה קורה הרבה. הוא ידע אנגלית כי היה חי 5 שנים בקנדה. אימא אהבה לירקוד, אבל לא סתאם לירקוד, כשאימא ילדה את הילד השישי אז היא רקדה "קזוק". הייתה לנו עוזרת בית, היה לנו על יד הבית גן עם כל מיני פירות וכל הקיץ בישלו כל מיני ריבות ומטעמים, עשינו קומפוטים. וכך חיינו עד מלחמת העולם השנייה.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

אז התחילו הצרות, הצבא הגרמני עבר דרך העיירה שלנו. וגירשו אותנו. לא הירשו לנו לגור בכל חדרי הבית, רק במטבח בערב חייל גרמני היה נכנס אלינו מביא לנו סוכריות והיה מנסה לשכנע אותנו לעזוב ולברוח ליער. וכך בלילה אחד כל העיירה שלנו ואנחנו ברחנו ליער, זה היה 20 קילומטר, אימא נתנה לכל ילד חבילה. הגענו ליער, היו שם פרטיזנים, ביניהם יהודים שביקשו כסף ולעבור את הגבול לרוסיה. אבל כשאנחנו, זאת אומרת המשפחה שלנו החליטו את המזל שלנו השיגו הגרמנים אותנו יחד עם הנוצרים הם הרגו את אימא שלי יחד עם שלושה אחים קטנים, אני אבא שלי ועוד שני אחים ברחנו, אבל לא ביחד כל אחד לכיוון אחר, פגשתי אחרי המלחמה את אחד מהאחים שלי בעיירה שבה גרתי.

”לְדוֹרוֹת” | סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

אני עד המלחמה סיימתי תשע כיתות בבית ספר פולני, רוסיית לא ידעתי כלום, אבל אני הולכת אחורה. פגשתי את אבא, רצינו להצטרף לפרטיזנים, אבל הם לא רצו לקבל אותנו כי הייתי ממש קטנה ואבא היה נורא זקן, אז הסתובבנו ממקום למקום. אבא נזכר שהוא יודע לעבד עורות דל פרות לתפור מגפיים, אז הפרטיזנים קיבלו אותנו בתנאי שיבוד בשבילם. אבא ואחי עבדו נורא קשה והיה לנו מה לאכול. אבל הגרמנים התחילו להפציץ את המקום הזה, הפרטיזנים התחילו להחליף מקומות ואנחנו אחריהם. הם התגדו אבל אנחנו לא עזבנו אותם.

הרבה אנשים התחילו לההרג מההפצות, אחי נהרג, אני ואבי נשארנו לבד, אבי ניסה לשכנע אותי להתאבד, באותו מקום היה נהר. יום אחד אני ואבי נרדמנו ליד הנהר, וכשקמתי לא ראיתי את אבא יותר, הוא קפץ לתוך הנהר(התאבד), ראיתי רק חצי ראש, רציני לרוץ אחריו אבל אנשים עצרו אותי. הם לא ידעו שאני יהודיה וכך נשארתי לבד בן כל הפרטיזנים. שיכנעתי פרטיזנית אחת לברוח איתי, היא פחדה, שכנעתי אותה שאמרתי שאני יהודיה ולא מפחדת וכך יצאנו מהיער. מולנו נוסעת עגלה עם גרמנים הם עצרו אותנו והתחילו לשאול אותנו, הבחורה לא יכולה להוציא מילה ואני צוחקת ואומרת להם שהכפר שלנו בוער ואנחנו הולות למשפחה עד שההורים יבואו לקחת אותנו. למזלי הם נתנו לנו ללכת ושנבוא מחר לעבוד. אנחנו הלכנו מהמקום הזה 20 קילומטר היא הלכה למשפחה שלה.

ואני ניכנסתי לבית הראשון, וביקשתי שיתנו לי ללון עד שאימא תבוא לקחת אותי. והם הסכימו. במשפחה הזו הי שני בנים והם באותו יום מתו מטיפוס, אבל אני לא נבהלתי. לא הייתה לי בררה, אבל לאכול לא נתנו לי, לא היה. אבל באותו רגע נזכרתי שאישה אחת זקנה נתנה לי איזה נייר שאני אשים במכפלת, ולא ידעתי מה זה. והוצאתי את הנייר ואני רואה שזה משהוא חשוב מאוד. ברוסיה הם לא ידעו מה, אבל כשהתחלתי לקרוא הבנתי מה זה. זה היה מאוד דתי וקשה היה להשיג את זה. כשהוצאתי את הנייר האישה התחילה להגיד: "איפה השגת את זה, אנחנו כל החיים מחפשים את זה ולא יכולנו להשיג את זה. היא שאלה אם אני יודעת לכתוב וכך כתבתי לכל הכפר את המכתב, והביאו אוכל שבעצמם לא אכלו. אבל מכל השמחה חליתי בטיפוס ושכבתי חולה כמעט בחוץ בלי אוכל בלי בגדים ובלי מים. עד שהגיעו החיילים הרוסים ואמרו להם ששוכבת כאן אישה חולה, והם לא ידעו מי אני ומיד הגיעו אלי חיילים רוסים ושאלו מי אני. לא רציני לספר להם שאני יהודייה אבל לא הייתה לי ברירה. ואז הם הכריחו את הנוצרים שיביאו לי מיטה ואוכל אבל כשהם שמעו שאני יהודיה וכתבתי להם את הברכה ברוסית, זה משהו שכל החיים שלהם הם חיפשו את זה. לא היה להשוות למזוזה. כשנודע להם שאני יהודיה לא נתנו לי לאכול וקיללו אותי שאני אמות כאן.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

אבל אם הגעתי עד כאן לא רציתי למות. אז לקחתי מקל ויצאתי מהבית אבל לא יכולתי לעמוד וניסיתי ללכת. אז התגלגלתי על הגב אז בסוף היום הגעתי למועצה, ואז לקחו אותי לבית חולים. אחרי כמה ימים קיבלתי כח ורצון והלכתי לחפש מישהו מהמשפחה ורק אחד נישאר. נשאר לנו אח של אימא אז אחי הלך אליו ואני התחלתי לחפש עבודה. אבל לא הספקתי לקבל מיקצוע רק למדתי לכתוב ברוסית ויפה. יצאתי לרחוב וראיתי מודעות שמחפשים פקידה לבית משפט. ושלוש בנות יהודיות היגשנו בקשות. אבל באותם זמנים לכתוב כמוני הם לא ידעו. אז קיבלו אותי. ולהם היו משפחות, אז הם הלכו ללמוד מקצוע. ואני נשארתי פקידה אבל הייתי מאוד טובה, רצו להעביר אותי לבית משפט יותר גבוה אבל אני רציתי. היכרתי בחור טוב שהיה לי בעל, ולא הייתי צריכה לעבוד, הוא פירנס אותי היה מאוד חרוץ וחכם ונולדו לנו בן ובת. הבן ניהיה טייס קרבי, בטעות שני טייסים נהרגו ואחד מהם היה הבן שלי. ומרוב צער בעלי התחיל לחלות ונפטר בשנת 2009.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

גרנו בכפר אביב והיה להם משק עם תרנגולות.

בני היה טייס בחיל האויר ונהרג בצבא.

יש לי 3 נכדים ו6 נינים (רק מהבת הבן נהרג לפני שהיו לו ילדים, הוא רק היה נשוי)